

Frågan om tiden vore mogen för en utvidgning av antalet psaltarpsalmer i tidegården var också föremål för överläggning. Det uttalades som ett önskemål att ett verkligt psalterium, omfattande hela psaltaren, skulle utges, men anordnad för läsande av psalmerna i växelläsning och helst med en sådan översyn av texten att de svåraste rytmiska oformligheterna bortarbetades. Till psaltaren borde fogas dels övriga brukade bibeltexter framför allt de nytestamentliga cantica, schemata för de olika tideböerna samt en plan för fördelning av psaltarens psalmer under en månad.

Vid styrelsens sammanträde omvaldes samtliga på de gamla posterna. Medlemsantalet hade under år 1950 stigit från 139 till 175. Åtgärder för fortsatt medlemsvärning diskuterades. Om utgivandet av Breviarium lincopense meddelades att andra delen, omfattande kyrkoårsdelen, skulle föreligga till den 15 april. På grund av denna dels storlek uppdelas den i två årsurkunder under åren 1951 och 1952. Till densamma hade från Humanistiska fonden erhållits ett anslag på 3.000 kr. Till omkostnaden för del III skulle nytt anslag sökas.

Även under år 1951 utgår Svenskt gudstjänstliv som sällskapets organ. Stencilicering av medlemsförteckning skulle göras under våren. Sommarkonventet skulle förläggas till Tylösand under tiden 7—12 augusti och i samband därmed skulle sällskapets tioåriga tillvaro högtidlighållas. För det av årsmötet beslutade förtjänstecknet fastställdes stadgar. Sedan Henry Bradshaw Society i London meddelat att det vore intresserat av samarbete med sällskapet beslöts att Laurentius Petri Sällskapet skulle antecknas som medlem i den engelska motsvarigheten och Henry Bradshaw Society såsom medlem i Laurentius Petri Sällskapet.

Om 1952 års styrelsesammanträde beslöts preliminärt att det skulle förläggas till Stora Sköndal 8 januari.

ordf.

Från K. S. V:s centralkommittés årssammanträde i S:ta Clara kyrkorådssal i Stockholm 9 jan. 1951.

Centralkommittén höll sitt årssammanträde under ordf. biskop Auléns ordförandeskap. Därvid erinrade han i varmt kännande

ord om prosten Allards bortgång. »Det har ej funnits en Musica sacra mera varmt hängiven tjänare än prosten Allard. Hans liv var fyllt av glädjen att få stå i kyrkomusikens tjänst. Vi ihågkomma honom i tacksägelse inför Gud.»

Ett ämne som ingående behandlades var den gregorianska koralen. Den tycks alltjämt betraktas som ett komplex. Man är liksom rädd för den. Det måste bero på okunnighet. Man vet ej, hur den skall utföras. Man famlar t. ex. när det gäller gammal-introitus. Centralkommittén beslöt stödja en hänvändelse av domkyrkoorganisten Weman till Musikaliska Akademien att i examen för blivande kyrkomusiker dirigering borde utgöra ett särskilt ämne, att examinanderna skulle prövas i gregoriansk sång samt att de skulle visa färdighet i att kunna utföra en vesper enligt Mässbok 11.

Musikdirektör W. Ahlén ställde frågan: »Hur väcka liv i våra döda koraler»? Samtalet utmynnade i ett beslut att verka för denna sak genom artiklar i lämpliga tidningsorgan.

Bland andra mera betydelsefulla beslut må nämnas, att en eller två s. k. orgeldagar skall hållas under hösten, förmodligen i Stockholm, att åtgärder skall vidtagas för möjligheten av uppvärmning en dag i veckan av de kyrkor, där så ske kan med tanke på organisternas behov av överspelning och övning av färdighet i orgelspel samt att resp. domkapitel ville erinra församlingarna om ett cirkulär av 1948 angående skydd av orglarna.

De sedvanliga rapporterna från orgelrådet, koral- och körsektionerna samt sektionen för kyrklig skrud och prydnad gav anledning till värdefulla samtal och därav följande beslut.

Centralkommittén beslöt stödja och bidra till ett kyrkomusikens arkiv, lämpligen förlagt till Linköping. Med anledning därav utsågs musikdirektör Jan Håkan Åberg, Skövde, till bibliotekarie. I övrigt omvaldes den sittande styrelsen, bestående av biskop G. Aulén, ordf., biskop A. Nygren, v. ordf., komminister G. Grefberg, sekr., kantor Karl G. Gustafsson, kassör samt musikdirektörerna H. Weman och W. Ahlén utan funktion.

Stockholm 18/1 1951.

Gabriel Grefberg.

Stiftskretsarna av KSV.

Ärkestiftets krets. Ett Bachnummer av stiftsbladet Ärkestiftet inledde verksamhetsåret. Redaktör för bladet var Ingvar Sahlin, som lyckats få ihop en stor skara medarbetare. Denna tidning bekostades av det lokala KSV och nådde stor spridning.

I Ockelbo hölls den 1 mars en liturgisk-kyrkomusikalisk dag för norra stiftsdelen med ett 25-tal deltagare. Körer från Gästrikland medverkade. Instruktion hölls för präster och organister av Henry Weman. Samtal hölls över ämnet Liturgi och förkunselse med inledning av Ö. Sjöholm. Pastor loci S. Alm bjöd på hela förplägnaden(!).

Veckan kring J. S. Bachs död hölls sångvecka på Stiftsgården i Undersvik i Hälsingland under ledning av I. Sahling. Denna vecka utföll så lyckligt, att man hoppas den skall bli årligt återkommande.

På den stora rikskyrkosångshögtiden i Uppsala 20—23 oktober hade KSV anordnat en särskild dag, den s. k. orgeldagen på högtidens fjärde programdag. Den närmare utformningen framgår av möteshandboken. Intresset för denna dag visade sig vara utomordentligt stort. Det lokala KSV tvekade ej heller att satsa stora belopp på denna dags lyckliga genomförande.

Ett uppmärksammat inslag i rikskyrkosångshögtidens program var också den utställning av äldre kyrkomusikalier, som anordnades å Universitetsbiblioteket under ledning av bibliotekarie Åke Davidsson. Denna utställning öppnades på mötets första dag inför en utvald skara inbjudna.

En unik händelse blev den kammar-

musikkonsert, som på söndagsmiddagen den 22 oktober hölls i Universitetsbibliotekets förhall för körledare och särskilt inbjudna. Där spelades Roman, Scarlatti och Bach under förnämlig medverkan av Ingemar Hedenius, flöjt, August Wentzinger från Basel, gamba, och Richard Engländer, cembalo.

För kommande verksamhetsår har KSV i Ärkestiftet anslagit medel för 5 kör- och orgelkonserter i olika landstyrkor i stiftet.

Föregående års upprop till präster och organister om anslutning till KSV:s strävanden ledde till ett betydande ökat antal betalande medlemmar, varför KSV Ärkestiftet vid 1950 års slut kan glädja sig åt en medlems-siffra på 130 personer.

Allt lovar gott för framtiden.

Uppsala årskiftet 1950—51.

Öyvind Sjöholm.
sekr.

Linköpings stiftskrets. Styrelsen har utgjorts av följande personer: Biskopen, teol. dr T. Ysander, ordf., kyrkoherden A. Adell vice ordf., komminister Olof Agrell repr. i Centralkommittén, kantor Henning Novik sekr. och kassör, samt kontraktsprosten A. Nordin och musikdirektör Lars Edlund.

Styrelsen har sammanträtt den 17 januari. För att uppnå en samverkan inom stiftet mellan KSV, SAOK och Kyrkosångsförbundet har delegerade från dessa tre organisationer på KSV:s initiativ varit kallade till överläggning i Linköping den 9 oktober. Såsom en fortsättning härpå följde den

11 december ett sammanträffande i Linköping mellan styrelserna för de nämnda organisationerna och en överläggning om vad som bör göras för kyrkosångens- och musikens höjande inom stiftet. Fortsatta överläggningar beräknas äga rum under den närmaste tiden.

Den 30 maj anordnades en kyrkdag i Skänninge över ämnet »Kyrkoskrud och textilvård».

Den 12 april anordnades i Linköping en diskussion kring ämnet: »Hur kan vi främja gudstjänstlivet? Vad fattas i detta avseende?» Flera präster och kyrkomusiker deltog med inledningsanföranden och diskussionsinlägg.

Årsmötet hölls i Gammalkils kyrka den 6 juli och inleddes med tal av kontraktsprosten A. Nordin samt sång av en kör under musikdirektör Lars Edlunds ledning. Efter förhandlingarna berättade friherrinnan Greta Lagerfelt ur kyrkans historia, kantor T. Johansson föredrog en orgelkrönika, orgeln demonstrerades av musikdirektör Edlund, och textilierna av kyrkovaktmästare P. Andersson. Efter lunch ställdes färderna till Björkebergs medeltidskyrka, som demonstrerades av kyrkoherde H. Hjalmarsson. Biskop Ysander höll parentation över sällskapets hedersledamot, prosten F. M. Al-lard, varpå körsång och orgelmusik följde.

Flistads kyrka besöktes därefter och demonstrerades av kyrkoherde S. Almerstam, varpå årsmötet avslutades med psalmsång.

Till tre deltagare i Laurentius Petri-sällskapets studiekonvent i Danderyd har stipendier utgått med 300 kronor. Prenumeration å 25 ex. av tidskriften »Svenskt Gudstjänstliv» har även under detta år skett. I kol-

lektmedel har kretsen under året bekommit kronor 975:42.

Sturefors den 31 december 1950.

Henning Novik.
sekr.

Strängnäs stiftskrets. Bach-jubiléet i Lund försommaren 1950 blev för stiftets kyrkosångare den stora händelse, som kom att ställa allt övrigt i skuggan på ett sätt, som bl. a. hade till följd att det för stiftets vidkommande visade sig ogörligt att vinna tillräcklig anslutning för en stiftets egen kyrkosångshögtid. Men så hade förbundet redan i Lund på ett mycket förtjänstfullt sätt bidragit med ett separat framträdande i Bach-kantaten nr. 29 »Dig skall ditt Sion sjunga», ett framträdande som uppenbarligen föregåtts av ett intensivt förberedelsearbete under vårterminen.

Om alltså verksamheten detta år ej fått utmynna i en förbundets egen officiella manifestation, har kyrkosångens sak dock främjats på skilda vägar bl. a. genom planering av stifts-förbundets kommande verksamhet. Sålunda har man beslutat verka för den så betydelsefulla barnkörsverksamheten genom att söka få till stånd barnsångarting kontraktsvis. Cirkulär skall utsändas till vederbörande kontraktsprostar och en vald representant för kyrkomusikerna inom respektive kontrakt. Vidare ämnar förbundet hålla en mer omfattande kyrkomusikalisk kurs försommaren 1951.

Glädjande nog kan man vid det tilländalupna arbetsåret finna att kyrkosångsrörelsen i stiftet alltjämt har vind i seglen, vilket exempelvis kommit till uttryck i en fortgående ökning av medlemsantalet. Förbundet räknar sålunda med sina 60 anslutna körer 1163 medlemmar, vilket ger ett

medeltal av 19 kyrkosångare per enskild kör. Med stor glädje och djupaste tacksamhet finna vi alltså att allt fler söka uppbyggelse och — för att nu anknyta till ett välkänt Bach-citat — »sinnets rekreation» i den oförlikneliga »Musica sacra».

Nyköping den 13 dec. 1950.

Ake Kullnes.

sekr.

Skara stiftskrets. Årsmöte hölls i Skara den 20 febr. Räkenskaperna för år 1949, som balanserade på kr. 7,625:67 och utvisade en behållning på kr. 5,414:58, godkändes. Styrelsen och kassaförvaltaren beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. Under året ha hållits kontraktsdagar för präster och organister gemensamt med övningar i liturgisk sång och koralsång samt föredrag om kyrkosång och församlingsarbete. Kyrkosångsdagar ha hållits i Hjo och Skara, den förra under ledning av musikdir. Jan-Håkan Åberg, den senare av domkyrkoorganisten Gotthard Arnér. Båda dagarna avslutades med musikgudstjänst. Vid den senare utförde en kör ur KSV. Söndagens vesper enl. Evang. Tidegård: — Ett flertal sånggudstjänster ha hållits i olika delar av stiftet. Skara-Lidköpingskretsen sjöng i Larvs kyrka i stilla veckan den 4 april bl. a. Widéens koralkantat Vid Jesu kors; i Stenums kyrka den 12 nov., då Widéens Mässa utfördes; i Örslösa den 3 dec. vid kyrkans 150-årsjubileum, då ett flertal adventshymner och Widéens Juloratorium utfördes. Vänersborgskretsen sjöng i Väne-Ryrs kyrka den 12 febr., då en ny orgel invigdes, ett antal jul- och trettondags-

hymner med predikan av komminister Len. Fridén; i Bäreberg den 8 okt., då programmet upptog Bachhymner, Runbäcks Mässa och Romans Dav. psalm 37; vid församlingsafton i Vänersborgs församl. hem den 18 okt. tills. med Öxnereds kör och i Vassända-Naglum vid kyrkans 150-årsjubileum. Då utfördes en kantat med text av Bengt Svarén och musik av Bertil och Ingrid Fridén. Falköping-Skövdekretsen har endast haft en sånggudstjänst, näml. i Karlsborgs kyrka den 29 januari.

Vid Varnhems klosterkyrkas 800-årsjubileum den 10 sept. medverkade KSV:s samlade kör med en konsert, som avslutades med Söndagens vesper.

200-årsminnet av J. S. Bachs död firades av Västergötl. Körförbund med en konsert i Skara domkyrka den 23 april. KSV-kören medverkade bl. a. i kantaten nr 79 Herren Gud är sol och sköld. — KSV gav en Bachkonsert i Mariestads domkyrka den 7 maj under medverkan av Skövde och Töreboda kyrkokörer. Musikdir. Göte Persson utförde Bachs Ess-durspreludium. Kören sjöng bl. a. kantaten 79, och en stråkkvartett spelade Air ur svit nr 3 D-dur. Kyrkoherde G. Nordquist höll högtidstalet. — KSV medverkade vid stiftsmötet i Skara den 20—21 juni, första dagen vid inledningsgudstjänsten, då Brynolphus hymn av Widéen utfördes, andra dagen med en musikgudstjänst och Aftonbön enl. Mässboken II. — Styrelsen har utgjorts av följande: Prosten Samuel Melin, Borås, ordf.; kyrkoherde Gunnar Nordquist, Värning v. ordf.; komminister C. Th. Ekelöf, Skövde, kassaförvaltare; Kyrkoh. E. H. Cederbom, Gullspång, sekr. och 1:e dirigent; kantor A. Lundin, Saleby, komminister B. Fridén, Vänersborg, och musikdir. J. H. Åberg, Skövde, biträdande dirigenter, samt fru Anna Fredin, Vara, och kyrko-

herde Hen. Andersson, Börstig, ledamöter.

Gullspång den 3 jan. 1951.

E. H. Cederbom.
sekr.

Lunds stiftskrets. Den 8:e allmänna svenska kyrkosångshögtiden i Lund 16—18 juni 1950 blev årets stora kyrkomusikaliska händelse i Lunds stift. KSV inom stiftet hade glädjen att på olika sätt — främst genom ett anslag på 5,000 kronor — bidra till genomförandet av kyrkosångshögtiden. I anslutning till denna hölls för Sällskapets medlemmar jämte särskilt inbjudna en konsert i Klosterkyrkan i Lund, vars program upptog kompositioner för soli och kör av Schütz och Bach, åtföljt av föredrag av professor Carl-Allan Moberg, Uppsala.

Den 20 november anordnades en KSV-dag i Karlskrona under mottot »Kyrkomusik och ungdomsverksamhet» med talrik anslutning av präster och organister i Blekinge. Därvid höll ordföranden, biskop Anders Nygren, föredrag. Demonstrationer, bl. a. ur Den svenska mässboken II, utfördes av Karlskrona stadsförsamlings barnkör. Dessutom medverkade Karlskrona läroverks frivilliga flickkör vid Högtidlig aftonbön i Amiralitetsskyrkan.

Efter framställning från KSV har Domkapitlet i Lund i cirkulär anbefallt ökad användning av Den svenska mässboken II.

Lund den 30 december 1950.

Sven Håkan Ohlsson.
sekr.

Göteborgs stiftskrets. Vid en musikafon i Domkyrkan den 12 sept., anordnad av KSV i samband med prästsällskapssammanträdet, stod Varbergs kyrkokör och musikdirektör Folke Ahn för programmet. Därvid utfördes två körsaker av H. Schütz: »Fariséen och publikanen» och kantaten »Nu tackar Gud allt folk» samt hymner av W. Ahlén, A. Kullnes, J. Morén, P. Steenberg och K. Andersson. En orgelkorral och en koralfantasi av J. S. Bach spelades.

I Örgryte nya kyrka hölls en musikgudstjänst d. 12 mars, varvid KSV:s kör och Örgryte kyrkokör medverkade, båda med musikdir. L. Svegelius som dirigent.

Den 19 nov. var en musikgudstjänst anordnad i Säve kyrka, varvid KSV:s kör utförde några hymner.

Stipendier ha utdelats till 17 kyrkokörer till ett sammanlagt belopp av 875 kr.

Ekonom. understöd lämnats till 15 körer för inköp av notmaterial.

Ordf. är kyrkoh. Th. Kärrhy, v. ordf. kyrkoadj. T. Hulthén, sekr. komm. N. Lindblom, kassaförv. fil. dr. S. Grén Broberg, övriga styrelsemedlemmar prostén K. Janson, komm. G. Levén och kyrkoh. E. Borgås. Musikdir. L. Svegelius är sånganförare.

Göteborg d. 30 dec. 1950.

Nils Lindblom.
sekr.

Stockholms stiftskrets. Den 28 mars samlades 24 präster och kyrkomusiker i S:t Jakobs Församlingssal till en kurs i liturgisk sång, som anordnats av kretsen. Kommuner Ragnar Stenberg höll ett inledningsföreläsning om den liturgiska sångens väsen och uppgift. Kantor Eric Eric-

son ledde de fyra dubbellektionerna, som kursen omfattade. Mässbokens två delar utgjorde utgångspunkten för sångstudiet.

Deltagarna hade all anledning att känna sig tacksamma för vad de här inhämtade av en kunskapsrik lärare. Deras tack frambars av kyrkoherde Sven Wretblad i Botkyrka.

Tradition: Den 8 juni företogs den sedvanliga vårutflykten, denna gång med kyrkorna omkring Enköping som mål. Det blev ett lärorikt studium av helgedomarna i Litslena, Härkeberga, Svinnegarn, Teda, Kungs-Husby och Veckholm. Komminister Ragnar Stenberg var konsthistorisk ciceron, och

direktör Waldemar Ahlen demonstrerade orglarna.

Årsmötet hölls i samband med middag i Enköpings stadshotell. Årsberättelsen föredrogs och lades med godkännande till handlingarna.

Styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet för år 1949. Styrelsen omvaldes. Så avslutades årsmötet av ordföranden, direktör Waldemar Ahlén, och hemresan anträdde. En god tradition hade berikats med ännu ett minne.

Stockholm den 31 december 1950.

Karl Erik Fridblom
sekr.

Recensioner.

Ingvar Sahlin: Vår Herres kantor. En Bach-bok. 282 s. Diakonistyrelsens förlag. Hft 9: 50.

Alldeles lagom till dagen för tvåhundraårsminnet av Johann Sebastian Bachs död, förelåg en populärt hållen, översiktlig och utförlig Bachbok. Ingvar Sahlin, dess författare har alla förutsättningar för att väl rykta värvat att presentera Bach för vår samtid. Han har synbarligen omsorgsfullt tillgodogjort sig litteraturen om Bach, som nu börjar bli ganska omfattande, han har grundligt studerat Bachs egna verk och kan därför tala av egen erfarenhet både som Bach-lyssnare och Bach-tolkare. Detta ger hans bok ett särskilt värde, inte minst för den som själv vill försöka sig på att förstå och tolka Thomas-kantorn. Sahlin har också den teologiska skolning som behöves för att kunna följa Bach då han med sin musik försöker tolka bibelordet. Man får en livlig förnimmelse både av Bachs storhet och hans be-

gränsning. Sahlin hör lyckligtvis inte till de Bach-fantaster som icke kunna se fläckar i solen.

För studiecirklar i musik borde boken vara idealisk och för gemene man till stor nytta och hjälp.

A. A.

Albert Schweitzer: Vördnad för livet. Urval ur Albert Schweitzers skrifter redigerat av Rudolf Grabs. Diakonistyrelsens förlag 1950, 326 s. Hft. 11: 50.

Givetvis kommer också denna bok, föranledd närmast av Albert Schweitzers nyss timade 75-årsdag, att föra in på dennes betydelse för Bachrenässansen. Fråga är om icke detta kapitel utgör bokens bästa, vid sidan om de kapitel som tala om missionären. Säkerligen med all rätt har som rubrik över Schweitzers hela musikaliska uppfostrargärning satts: I